

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci stěžovatelky **L. K.**, zastoupené Mgr. Alexandrem Vaškevičem, advokátem se sídlem v Plzni, Františkánská 7, za účasti **Ministerstva vnitra,** se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 24. 3. 2004, č. j. 59 Az 483/2003 - 56,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Rozsudkem Krajského soudu v Plzni ze dne 24. 3. 2004, č. j. 59 Az 483/2003 – 56, byla zamítnuta žaloba stěžovatelky proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) ze dne 17. 1. 2003, č. j. OAM-3263/CU-06-P13-2001, jímž nebyl stěžovatelce udělen azyl z důvodu nesplnění podmínek uvedených v § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) a současně bylo rozhodnuto, že se na stěžovatelku nevztahuje překážka vycestování podle § 91 zákona o azylu. Krajský soud v odůvodnění rozsudku uvedl, že stěžovatelkou uváděné skutečnosti nelze podřadit pod žádný ze zákonem vymezený důvod, a proto ministerstvo postupovalo správně, když žalobkyni azyl jako specifický, svou povahou výjimečný prostředek ochrany před pronásledováním, neudělilo. Výrok ministerstva podle § 91 zákona o azylu krajský soud rovněž shledal správným, neboť nebyly zjištěny žádné překážky předpokládané v tomto ustanovení, jenž by bránily stěžovatelce v návratu do vlasti.

Proti tomuto rozsudku podala stěžovatelka v zákonné lhůtě kasační stížnost, v níž uvedla, že důvod jejího podání spatřuje v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen s. ř. s.), když má za to, že krajský soud, stejně jako ministerstvo, nesprávným způsobem posoudil právní otázku, zda je možno na její případ vztáhnout ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona o azylu, tedy že žádost o udělení azylu stěžovatelce byla podána důvodně. Stěžovatelka se ve své domovské zemi dostala do potíží z důvodu náboženského útlaku ze strany státních orgánů a při pohovoru též uváděla, že důvodem pro který požadovala udělení azylu, byla skutečnost, že její rodina byla členem sekty „padesátníků“ a stěžovatelka posléze přestoupila do církve Svědků Jehovových. Pro rodiče byla otázka víry stěžovatelky zásadní a svoji zášť proti příslušníkům jiné církve byli schopni za pomoci široké rodiny a známých dotáhnout až k likvidaci stěžovatelky. Příbuzní rodičů a známí zastávali funkce ve státních orgánech a na policii a snažili se z těchto pozic působit na stěžovatelku. Stěžovatelka je též přesvědčena, že její rodiče zařídili i to, že nemohla nikde najít práci, neboť v kádrových materiálech byla označena za osobu nespolehlivou. Podle přesvědčení stěžovatelky je tedy právě s ohledem na shora uvedené dán důvod k udělení azylu podle ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu, neboť je v domovské zemi perzekuována z důvodu náboženského přesvědčení. Stěžovatelka v této souvislosti upozornila na čl. 65 metodologické Příručky procedur a kritérií pro přiznání postavení uprchlíka. Další důvody podání kasační stížnosti spatřuje stěžovatelka jednak v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., když má za to, že ministerstvo nedostatečným způsobem provedlo dokazování a na základě takto zjištěného skutkového stavu nebylo možné ve správním řízení o udělení azylu spravedlivě rozhodnout a jednak v ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., když má za to, že soud nesprávným způsobem posoudil právní otázku, zda správní řízení předcházející podání žaloby netrpělo procesní vadou. Ministerstvo se porušení zákona č. 71/1967 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) dopustilo minimálně tím, že nedostatečným způsobem provedlo dokazování ve věci. Správní rozhodnutí podle stěžovatelky neodpovídá ustanovení § 47 odst. 3 správního řádu, protože jeho odůvodnění považuje za nedostatečné. Stěžovatelka rovněž nesouhlasí se způsobem, jakým se krajský soud vypořádal s tvrzením ministerstva o neexistenci překážek vycestování. Z hlediska skutkového pak krajský soud zcela přehlédl situaci na straně stěžovatelky, neboť stěžovatelka svůj návrat do domovské země nepovažuje vzhledem k chybějící ochraně ze strany policie za bezpečný. Při vycestování zpět na Ukrajinu jí hrozí nebezpečí mučení, nelidského a ponižujícího zacházení. Při zjištění státních orgánů, že stěžovatelka požádala v České republice o azyl bude tato podrobena perzekuci, resp. administrativní šikaně ze strany milice a dalších státních orgánů. V této souvislosti stěžovatelka odkázala na Zprávu Ministerstva zahraničních věcí USA o dodržování lidských práv za rok 2002 ze dne 31. 3. 2002. Stěžovatelka se tak domnívá, že splňuje zákonné podmínky pro přiznání překážek vycestování podle § 91 zákona o azylu, kterými se ministerstvo, ani krajský soud v odůvodnění svých rozhodnutí vůbec nezabývaly. Proto navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil, věc vrátil k dalšímu řízení a kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek.

Ministerstvo ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázalo na obsah správního spisu, zejména na vlastní podání a výpovědi, které stěžovatelka učinila během správního řízení, na vydané rozhodnutí a zdůraznilo, že krajský soud neshledal v závěrech a postupu ministerstva nezákonnost. Ministerstvo neakceptuje přesvědčení stěžovatelky, že je dán důvod k udělení azylu podle ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu a že splňuje zákonné podmínky pro přiznání překážek vycestování podle § 91 téhož zákona, neboť důvody, které uvádí nelze podřadit důvodům taxativně vymezeným pro udělení azylu podle zákona o azylu. S nemožností poskytnout takový azyl stěžovatelce se ministerstvo (i krajský soud) náležitě

vypořádalo. Proto ministerstvo navrhlo zamítnutí kasační stížnosti a nepřiznání odkladného účinku pro nedůvodnost.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadený rozsudek krajského soudu a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Podle § 12 zákona o azylu se azyl udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení azyl zjištěno, že cizinec je buď pronásledován za uplatňování politických práv a svobod anebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Zákon o azylu rovněž umožňuje udělení azylu za účelem sloučení rodiny podle ustanovení § 13 nebo humanitárního azylu podle ustanovení § 14.

První stěžovatelkou v podané kasační stížnosti uváděný důvod neshledal Nejvyšší správní soud důvodným, když stěžovatelka ve správním řízení neuvedla žádný z důvodů taxativně vymezených v § 12 zákona o azylu pro udělení azylu na území České republiky. Stěžovatelka jako důvod podání žádosti o udělení azylu uvedla, že odjela z vlasti, protože tam nebylo z čeho žít a do České republiky přijela, aby si našla zaměstnání a vydělala peníze. Dále popsala problémy, které měla v souvislosti se svým náboženským vyznáním, neboť změnu víry stěžovatelky a jejího manžela těžce nesly jejich rodiny a také ze strany spolupracovníků v zaměstnání jí byly adresovány slovní výtky v souvislosti se změnou jejího náboženského vyznání. Stěžovatelka uvedla, že v případě návratu do vlasti nemá práci, nemá kde bydlet a z čeho žít. Skutečnost, že stěžovatelka měla v zemi původu problémy v rodině a v zaměstnání z důvodů změny náboženského vyznání, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona o azylu. Stěžovatelka skutečnosti, které by mohly být právně relevantní z hlediska citovaného ustanovení však v průběhu správního řízení neuváděla a jako důvod podání žádosti o udělení azylu označila jen ekonomické obtíže a problémy s rodiči a spolupracovníky v souvislosti se změnou náboženského vyznání. Teprve v průběhu řízení u krajského soudu se poprvé zmínila o tom, že je v domovské zemi byla spolu s manželem perzekuována ze strany státních orgánů z důvodu náboženského přesvědčení. Toto tvrzení stěžovatelky o perzekuci ze strany státních orgánů lze proto hodnotit jako účelové.

Pokud stěžovatelka upozornila na čl. 65 metodologické příručky procedur a kritérií pro postavení uprchlíka, považuje Nejvyšší správní soud toto upozornění za zcela bezpředmětné, protože stěžovatelka požádala o udělení azylu podle zákona o azylu a nikoliv o přiznání postavení uprchlíka podle zákona č. 498/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Co se týče námitky o nedostatečně provedeném dokazování a z toho plynoucím nedostatečně zjištěném skutkovém stavu věci, nepovažuje ji Nejvyšší správní soud rovněž za důvodnou. Ministerstvo si pro rozhodnutí opatřilo dostatek podkladů, když vycházelo především z tvrzení stěžovatelkou uváděných v návrhu na zahájení řízení a v pohovoru k důvodům návrhu a ze Zprávy o dodržování lidských práv na Ukrajině za r. 2002 vydané Ministerstvem zahraničních věcí USA. Takto zjištěný skutkový stav nelze, zejména s ohledem na skutečnosti uvedené stěžovatelkou ve správním řízení, považovat za nedostačující pro rozhodnutí, zejména když stěžovatelka neuvedla, jaké další důkazy měly být provedeny. Proto Nejvyšší správní soud v řízení neshledal vadu ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Zcela bezpředmětná je námitka stěžovatelky, že je jí krajským soudem vytýkáno, že sice uvedla konkrétní ustanovení správního řádu, která mělo ministerstvo ve správním řízení porušit, avšak k těmto zákonným ustanovením nepřiřadila konkrétní skutkové důvody pro svá tvrzení o porušení procesních pravidel. Žádné výtky v tomto směru totiž odůvodnění napadeného rozsudku neobsahuje. Pokud stěžovatelka vyjádřila přesvědčení, že ministerstvo porušilo správní řád minimálně tím, že bylo provedeno nedostatečným způsobem dokazování, odkazuje v tomto směru Nejvyšší správní soud na odůvodnění uvedené k § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Pokud stěžovatelka poukazuje v kasační stížnosti na porušení § 47 odst. 3 správního řádu s tím, že odůvodnění správního rozhodnutí považuje za nedostatečné, není zřejmé, v čem tuto nedostatečnost spatřuje, a proto Nejvyšší správní soud nemůže na základě takto neurčitě formulovaného bodu nezákonnost rozsudku přezkoumat.

Nedůvodný je rovněž nesouhlas stěžovatelky se způsobem, jakým se krajský soud vypořádal s tvrzením ministerstva o neexistenci překážek vycestování podle § 91 zákona o azylu. Podle § 75 odst. 2 s. ř. s. soud přezkoumává výroky napadeného rozhodnutí v mezích žalobních bodů a vzhledem k tomu, že v žalobních bodech stěžovatelka pouze obecně namítala nesprávné posouzení skutkového stavu, vypořádal se krajský soud se závěrem ministerstva ohledně překážek vycestování dostatečným způsobem, když shledal výrok ministerstva podle § 91 zákona o azylu správným, neboť nebyly zjištěny žádné překážky předpokládané v tomto ustanovení, jenž by bránily stěžovatelce v návratu do vlasti. Tvrzení stěžovatelky uvedená až v kasační stížnosti, že při vycestování zpět na Ukrajinu jí hrozí nebezpečí mučení, nelidského a ponižujícího zacházení, proto hodnotí Nejvyšší správní soud jako účelová.

Z důvodů výše uvedených Nejvyšší správní soud kasační stížnost podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O stěžovatelkou podaném návrhu, aby kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek podle ust. § 107 s. ř. s. Nejvyšší správní soud nerozhodl, neboť se jedná o věc, která byla vyřízena v souladu s ust. § 56 odst. 2 ve spojení s § 120 s. ř. s. přednostně.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1, věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatelka v řízení úspěch neměla, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení a ministerstvu žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. srpna 2004

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu